

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1945 kl. 3 em.

Utlåtande angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 4 av den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1944 ävensom tagit del av de hos styrelsen under nämnda år förda protokollen. Utskottet har därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1944.

Stockholm den 23 februari 1945.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG:

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Åkerberg, Sandén, Sandström, Friggeråker, Leander, Lindblom, Löfgren och Andersson i Tidaholm*;
från andra kammaren: herrar Svedman, Paulsen, Mattsson, Johnsson i Kastanjegården, Wiberg*, Nilsson i Landskrona och Svensson i Alingsås.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

TILL RIKSDAGEN.

Jämlikt § 5 i Stadgar för riksdagsbiblioteket får styrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1944.

*Allmän
verksamhet.*

Bibliotekets verksamhet har under det gångna året fortgått på vanligt sätt enligt de i stadgarna givna bestämmelserna. Arbetet med insamlingen och katalogiseringen av materialet till Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1943 har utförts av förste bibliotekarien, friherre B r o r - G ö s t a C e d e r s t r ö m, som även ombesörjt den slutliga redigeringen och utgivningen. Den 26 april avslutades tryckningen av årsbibliografien. Enligt den år 1938 av styrelsen fastställda planen för revision av bibliotekets samlingar beräknades hela bokbeståndet bliva genomgången under en period av 10 år eller under åren 1938—47. Denna revision har dock varit möjlig genomföra snabbare än beräknat och kunde redan vid utgången av år 1944 helt avslutas.

Under år 1944 ha för lånesökande framtagits sammanlagt 63,989 volymer. Härav ha utanför bibliotekets lokaler utlånats 15,274 volymer, nämligen till:

Riksdagen och dess utskott.....	1,157	volymer
Enskilda ledamöter av riksdagen	1,246	»
Statsdepartement	543	»
Kungl. kommittéer	1,536	»
Centrala ämbetsverk	1,854	»
Bibliotek och arkiv	1,079	»
Övriga statliga institutioner	642	»
Icke statliga institutioner, privata företag och sammanslutningar	1,749	»
Enskilda forskare	5,439	»
Utländska bibliotek	29	»

För lånesökande har riksdagsbiblioteket under år 1944 förmedlat lån från 22 inhemska bibliotek och arkiv samt 1 utländskt bibliotek.

Den katalogiserade tillväxten av riksdagsbibliotekets bokförråd under år 1944 utgöres av 4,720 arbeten i 4,272 band och upptager en hyllängd av 78.87 meter.

Tillväxt.

Från svenska myndigheter och institutioner ävensom från enskilda författare och utgivare har biblioteket emottagit exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck.

Som givare ha dessutom 442 inländska och 38 utländska institutioner och korporationer samt 37 enskilda personer ihågkommit biblioteket (se vidfogade bilaga¹).

Jämlikt Kungl. Maj:ts förordnande (Svensk författningssamling 1922 nr 601) har 1940 års civila byggnadsutredning efter avslutat arbete till riksdagsbiblioteket överlämnat de publikationer, som av den förvärvats.

I skrivelse den 16 februari anhöll riksdagsvaktmästarutredningen, att styrelsen ville avgiva yttrande, huruvida beträffande biblioteket en lösning av frågan om riksdagsvaktmästarernas anställningsmöjligheter under icke-riksdagstid skulle låta sig genomföra enligt vissa av kommittén angivna riktlinjer. Häröver har styrelsen den 22 februari avgivit utlåtande.

*Svar å
remisser och
skrivelser.*

Sedan riksdagen efter styrelsens framställning anvisat anslag för utarbetande och redigering m. m. av en förteckning över kommittébetänkanden avgivna åren 1904—45 har styrelsen lämnat uppdraget att utarbeta denna förteckning åt andre bibliotekarien I v a r B e s k o w. Förteckningen, som kommer att utgöra en direkt fortsättning på de av Erik Thyselius utgivna arbetena med samma titel omfattande åren 1809—94 och 1895—1903, följer beträffande den kronologiska uppställningen av och redogörelsen för innehållet i betänkandena i väsentliga delar samma principer som nämnda föregångare.

*Förteckning
över kom-
mittébe-
tänkanden.*

¹ Här ej tryckt.

En rationalisering och förenkling av stoffet och de typografiska arrangemangen väntas dock vara genomförbar utan att bibliografiens värde därmed eftersättes. I bibliografien medtages förutom material identiskt med det som ingår i Thyse-lius' förteckningar jämväl 1) kommittéer, som icke avgivit betänkande, 2) av riksdagens utskott eller något av riksdagens verk avgivet betänkande, 3) vissa inom departement och centralförvaltningen utarbetade, tryckta promemorior och betänkanden. Bibliografien beräknas färdigtryckt tidigast omkring årsskiftet 1946/47.

Anslag.

Till följd av den under senare år allt mer ökade bokproduktionen inom de discipliner — rätts- och statsvetenskap, förvaltning, nationalekonomi, samhällsvetenskap och historia — som bibliotekets bokförvärv företrädesvis omfattar, har anslaget till bokinköp och bokbindning visat sig vara allt för lågt beräknat, vilket måste medföra en betänklig inköpsbegränsning av för bibliotekets verksamhet behövlig litteratur. De under krigsåren väsentligt ökade bindningskostnaderna och framför allt de sedan 1939 ständigt stegrade, i många fall fördubblade bokpriserna ha dessutom på ett markant sätt reducerat anslagets reella köpkraft. Styrelsen har därför funnit sig föranlåten att till riksdagen göra framställning om höjning av anslaget till bokinköp och bokbindning från 23,000 kronor till 35,000 kronor. Likaledes begär styrelsen en höjning av anslaget till omkostnader med 1,500 kronor till 12,400 kronor för täckande av höjda expensutgifter och av frakt- och transportkostnader i anledning av beräknat återupptagande av bytesförbindelser med utländska bibliotek och institutioner. Vidare äskar styrelsen en ökning av anslaget till avlöningar till icke-ordinarie personal med 5,070 kronor till 17,070 kronor för anställande av ytterligare en amanuens i lönegraden Ex 17. Slutligen anhåller styrelsen, att i staten för biblioteket upptages ett särskilt anslag till kostnader för utgivande av ytterligare ett tillägg till bibliotekets huvudkatalog omfattande bibliotekets nyförvärv under åren 1937—45. Den totala

kostnaden för tryckning av detta katalogtillägg, som torde komma att innehålla 82 ark text och 18 ark register, beräknas till 36,000 kronor, att utgå med 8,000 kronor under budgetåret 1945/46 samt med 14,000 kronor under vardera av de två efterföljande budgetåren.

Alderstillägg har från och med den 1 oktober beviljats överbibliotekarien Erik Winge samt från och med den 1 juli extra ordinarie expeditionsvakten Åke Fransson.

Organisations- och löneförhållanden.

Efter framställning från styrelsen den 29 mars till bankoutskottet har för riksdagsbibliotekets amanuenser fastställts samma anställnings- och avlöningsförmåner som efter beslut av 1944 års lagtima riksdag gälla för de vetenskapligt utbildade amanuenserna vid de statliga biblioteken.

Inom bibliotekets styrelse ha under det gångna året inga förändringar skett.

Styrelse och tjänstepersonal.

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är följande att märka. Den efter andre bibliotekarien Beskows utnämning till ordinarie tjänst ledigblivna amanuensbefattningen med heltidstjänstgöring har under året uppehållits intill den 1 juli av extra befattningshavaren, fru Gunnel Bohman. Med anledning av ovannämnda förändrade anställnings- och avlöningsförmåner för bibliotekets amanuenser uppflyttades extra befattningshavaren med halvtidstjänstgöring, filosofie licentiaten Tryggve Bystrom från och med den 1 juli till extra ordinarie befattningshavare i 18:e lönegraden med heltidstjänstgöring.

Till extra befattningshavare med åliggande att såsom amanuens vid inträffande ledigheter uppehålla vikariat vid biblioteket har från och med den 16 juni antagits filosofie magistern, fröken Elin Ekman.

Under inträffade ledigheter och vakanser ha varit förordnade: förste bibliotekarien, friherre Bror-Gösta Cederström såsom överbibliotekarie under 1 månad och 25 dagar,

andre bibliotekarien *Sven Sernander* såsom förste bibliotekarie under 3 månader och 11 dagar samt andre bibliotekarien *Ivar Beskow* såsom förste bibliotekarie under 1 dag. Amanuensen *Tryggve Byström*, som från och med den 1 juli innehar befattning med heltidstjänstgöring, har dels innehaft heltidsförordnande under årets sex första månader dels ock under 3 månader och 11 dagar varit förordnad såsom andre bibliotekarie. Vidare har extra befattningshavaren med halvtidstjänstgöring, fru *Gunnel Bohman* innehaft heltidsförordnande under årets 6 senare månader samt varit förordnad såsom andre bibliotekarie under 1 månad och 12 dagar. Extra befattningshavaren, fröken *Elin Ekman*, har innehaft förordnande såsom amanuens med heltidstjänstgöring under 2 månader och 28 dagar, med halvtidstjänstgöring under 1 månad och 3 dagar samt såsom andre bibliotekarie under 4 dagar. Slutligen ha såsom expeditionsvakter varit förordnade extra befattningshavarna *Kurt Eriksson* under 7 månader och 17 dagar samt *Bengt Eklund* under 2 månader och 29 dagar.

Tjänstledighet på grund av sjukdom har under året beviljats överbibliotekarien *Erik Winge* under 10 dagar, förste bibliotekarien, friherre *Bror-Gösta Cederström* under 10 dagar, expeditionsvakten *Georg Krause* under 3 månader och 6 dagar samt extra ordinarie expeditionsvakten *Åke Fransson* under 12 dagar.

Tjänstledighet på grund av inkallelse till beredskapstjänst har under året beviljats andre bibliotekarien *Ivar Beskow* under 2 månader och 5 dagar samt extra ordinarie expeditionsvakten *Åke Fransson* under 1 månad och 28 dagar.

Tjänstledighet för enskild angelägenhet har beviljats andre bibliotekarien *Sven Sernander* under 1 dag och förste expeditionsvakten *John Fransson* under 3 dagar.

Kungl. Maj:t har den 14 september funnit gott tilldela expeditionsvakten *Georg Krause* medaljen »För nit och redlighet i rikets tjänst» i silver av åttonde storleken.

Genom biblioteket har under året utgivits: *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1943* samt *Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1943*. *Utgivna skrifter.*

Stockholm den 12 januari 1945.

NILS ALEXANDERSON.

KNUT PETERSSON.

FRANS SEVERIN.

ERIK WINGE.